

Forvaltningsrevisjonsrapport håndtering av habilitet i folkevalgte organ - rådmannens oppfølging av vedtak

Behandles i utvalg		Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Melhus kommune		03.06.2019	16/19
Saksbehandler	Eva J. Bekkavik		
Arkivkode	FE - 217, TI - &58		
Arkivsaknr	17/111 - 22		

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Vedlegg

Forvaltningsrevisjonsrapport håndtering av habilitet i folkevalgte organ - tilbakemelding til Kontrollutvalget

Saksutredning

På kontrollutvalgets møte 3. desember 2018 i sak 41/2018 ble forvaltningsrevisjonsrapport om habilitet i folkevalgte organer behandlet.

Nedenfor kommer et kort utdrag fra forvaltningsrevisjonsrapporten.

Revisjon Midt-Norge IKS formulerte følgende problemstilling for forvaltningsrevisjonen:

Har Melhus kommune nødvendige systemer for å ivareta habilitet i folkevalgte organ?

Revisjonens konklusjon

Revisor konkluderer med at Melhus kommune overordnet har tilfredsstillende system for å håndtere habilitet.

Melhus kommune har rutiner for hvordan representanter skal melde fra om habilitet, for protokollføring og for opplæring av representantene.

Revisor har sett mangler i etterlevelsen av rutinene. Revisor vil påpeke at det er flere representanter som ikke varsler fra om mulig inhabilitet i forkant av møte.

Når det gjelder opplæring, konkluder revisor med at systematisk opplæringen av representantene fremstår som lite tilfredsstillende. Representantene har en kort opplæring på starten av perioden, og det er ikke lagt opp til en systematisk repetisjon. Det er fremhevet at det er opplæring i å drøfte sakene underveis i perioden, men dette fremstår etter revisors vurdering som en tilfeldig opplæring og avhengig av kompetanse hos ordfører. Revisor vil derfor anbefale kommunen å ha mer fokus på systematisk opplæring av de folkevalgte i habilitetsregelverket, både ved oppstart og underveis i perioden.

Revisor har inntrykk av at det er kompetanse tilgjengelig når representantene trenger det i forkant av møter. Der representanter varsler fra om mulig inhabilitet i møtet, er det vanskeligere å få tilstrekkelig informasjon til å gjøre en grundig vurdering. Revisor har inntrykk av at i møte er detaljkompetanse om habilitetsregelverket avhengig av at det oppnås kontakt med jurist eller Fylkesmannen.

Er kommunens praksis i samsvar med habilitetsreglene i gjeldende regelverk?

Revisor konkluderer med at Melhus kommunes praksis i all hovedsak er i samsvar med habilitetsreglene i gjeldende regelverk.

I forrige periode var det saker der avgjørelsene om inhabilitet ikke fulgte prosedyrereglene. Revisor ser en forbedring i denne perioden, men vil likevel bemerke at det blir stemt over flere representanter samtidig. Revisor har også sett mangler ved protokollføring ved avgjørelser om inhabilitet, men ser en forbedring fra høsten 2017.

Når det gjelder gruppemøter i forkant av møter i folkevalgte organ, er det ikke i strid mot habilitetsregelverket å delta i diskusjoner i gruppemøter der man kan være inhabil. På grunn av tilliten til forvaltningen, anbefaler revisor at inhabile representanter ikke deltar i gruppemøter. Det fremstår for revisor som om det er mistanke mellom de poliske posisjonene om at inhabile representanter deltar i diskusjoner. Revisor vil anbefale posisjonen og opposisjonen om å diskutere dette i fellesskap og bli enige om felles regler for håndtering av habilitet i gruppemøter.

Når det gjelder de konkrete sakene som kontrollutvalget nevnte i bestillingen, er revisors konklusjon at de i all hovedsak er håndtert i henhold til regelverket.

I E6-saken konkluderer revisor med at det er mangler når det gjelder prosedyrereglene for habilitet. Revisor vil spesielt nevne protokollføring og saken i formannskapet der det ble stemt over samtlige representanter. Videre vil revisor påpeke at det fremstår som om Borten var inhabil i saken *Reguleringsplan for E6 Røskaft – Skjerdingstad*, og at han deltok på et arbeidsmøte. Revisors konklusjon er at vedtaket ikke er ugyldig.

Når det gjelder saken om midlertidig forbud mot tiltak i Melhus sentrum er revisors konklusjon at veiledningen fra rådmannen fremstår som tilstrekkelig til at kommunestyret kan foreta en vurdering av representantene på selvstendig grunnlag. Revisors vurdering er at veiledningen kunne vært utdypet, ved at regelverket ble grundigere fremstilt og flere representanter vurdert.

Revisor konkluderer med at saken om planprogram for Koloåsen steinbrudd ble håndtert i henhold til regelverket, ut i fra den dokumentasjonen som revisjonen har tilgjengelig. Revisors konklusjon er at representanter som sitter i styret i kommunale selskap er bevisst habiliteten sin. Revisor ser at det kan være utfordringer knyttet til hvem som sitter i styrene, og vil anbefale kommunen å utarbeide retningslinjer for kriterier for valg av representanter til styre i kommunale selskap.

Revisjonens anbefalinger

- Revisor vil anbefale representantene å varsle fra om mulig inhabilitet i forkant av møter. Det er lettere å hente inn informasjon og å gjøre en grundig vurdering av forholdet.
- Revisor vil anbefale representanter å varsle fra også der det er forhold som er helt i tvilsone. Dersom det blir diskutert og avgjort i møte, slipper man at det sås tvil om saken i ettertid.
- Revisor vil anbefale Melhus kommune å utarbeide retningslinjer for kriterier for valg av representanter til styre i kommunale selskap.

Politisk behandling

Kommunestyret hadde forvaltningsrevisjonsrapporten opp til behandling i sitt møte 29.01.2019 i sak 8/2019 og gjorde følgende vedtak:

1. Kommunestyret tar korrigert forvaltningsrevisjonsrapport Håndtering av habilitet i folkevalgte organ til orientering.
2. Kommunestyret ber alle representanter i styret, råd og utvalg om å følge Forvaltningsloven § 8 tredje avsnitt, første setning (medlem skal i god tid si fra om forhold som gjør eller kan gjøre ham ugild).
3. Kommunestyret ber rådmannen om å ha mer fokus på systematisk opplæring av de folkevalgte i habilitetsregelverket, både ved oppstart og underveis i perioden.
4. Kommunestyret ber rådmannen om å ha mer fokus på systematisk opplæring av administrasjonen i habilitetsregelverket.
5. Kommunestyret ber rådmannen om å legge frem et forslag til retningslinjer for kriterier for valg av representanter til styre i kommunale selskap.
6. Kommunestyret ber rådmannen om å gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding innen 20.05.2019.

Rådmannens oppfølging

Rådmannen har i brev av 27.05.2019 gitt tilbakemelding til kontrollutvalget (vedlegg).

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Kontrollutvalget må ta stilling til om de fortsatt skal følge opp kommunen sitt arbeid med å få på plass punktene i kommunestyrets vedtak eller om de anser kommunestyrets vedtak som fulgt opp.